

Daniel Lacruz i Badia

DUES FOTOGRAFIES DEL RELIQUIARI DE SANT RAMON I SANT JOCUND DE VILAFRANCA DEL PENEDEÈS

A la rectoria de Santa Maria de Vilafranca del Penedès hem localitzat una llibreta manuscrita, pel que sembla atribuïble a Mn. Josep Planas, amb la indicació: “Segona sèrie de notes de la Basílica de Sta. Maria i Esglésies i capelles de Vilafranca del Penedès i són terme”, allí es comenta que, tot i la publicació el 1935 de les *Notes històriques de Santa*.

Maria, ha aplegat altres dades procedents d'un text trobat a la rectoria, són indicacions posteriors al 1939 que potser va aprofitar per al seu llibret *Antics Convents, Esglésies i Capelles de Vilafranca* publicat el 1948.

En aquest esborrall llegim:

Relíquia de Sant Jocund Mr.

La relíquia de S. Jocundo Mr consistia en un hos del brás dret, guardat amb un tubo de cristall tapat amb chapes de plata, que a 1679 fou portada de Roma per lltre. D. Ramon Sans, canonge sacristà de la Seu de Barcelona i Ardiaca

del Penedès; i cedida a la parroquia de Sta. Maria, fou proclamat en aquesta advocació compatró de Vilafranca.

Los dos reliquiariis de S. Jocundo i de S. Ramon estaban custodiats al sagrari del altar de S. Ramon amb una urna de plata primorosament cinsellada pels senyors Ginebreda, argenters de Barcelona, i que los hereus de Mon. Francesc Verdager i Balmes regalaren a la parroquia de Sta. Maria.

Aquesta urna amb las mencionadas reliquies, que contenia 40 centimetros de llargaria per 30 de alsaria i 20 d'amplada, fou devorada pel incendi de la parroquia de la nit del 6 d'Octubre de 1934; trobáanse entre las cendres de aquell altar un regular hós calcinat, que un hom suposá era de la reliquia de S. Ramon de Penyafort. aqueix hos

calcinat, que es guardaba a la rectoria, desaparegué amb lo robo de las joyes de sta. Maria, comés al Juliol de 1936 pel comité roig de Vilafranca.

El actual reliquiari amb un fragment de vertebra de S. Ramon de Penyafort i regalat a la Basilica de Sta. Maria pel Iltre dr. Joan Boada, canonge de Barcelona, fou traslladat a Vilafranca per Mn. Pere Coma a 11 de setembre de 1942.⁽¹⁾

Reliquia de S. Ramon de Penyafort.

Aquesta reliquia fou cedida a Sta. Maria a 1886 pel Iltre. Dr. Jaume Català i albosa, Bisbe de Barcelona. Consistia en un hós cubit del bras dret, guardat en un tubo de cristall tapat amb drapes de plata, que el dit Sr. Bisbe portà a vilafranca a la tarde del 26 de maig d'aquell any en el trenc de les 2'50 i cuan se dirigia

a Castellvi de la Marca, per continuar son visita pastoral. Amb tots els honors i acompanyada del Sr. Bisbe, Rda. Comunitat de Pvrres, autoritats de Vilafranca i de un numeros concurs de fidels, fou traslladada amb proceso i baix talam la reliquia de S. Ramon a la parroquia de st.a Maria; on despres de llegida la trona la Autentica del Sant i donada la benedicció episcopal pel Sr. Bisbe, fou dipositada al sagrari del altar de S. Ramon, que al cap d'anys fou devorada pel foc de la nit del 6 d'Octubre de 1934.

Se ha puesto de manifiesto la cajita cerrada y sellada, en la que se depositaron parte de las veneradas reliquias de S. Raimundo de Penyafort, cuando se trasladaron los restos de dicho santo des de el altar mayor de la santa iglesia Catedral de esta ciudad, al altar de los Santos Juan y Pablo de la misma iglesia, el dia seis de mayo de mil ochocientos setenta y nueve, de cuya traslación levantó acta D. Miguel Marti sacrità, notario del Iltr. Colegio de esta ciudad. Abierto que fue dicha caja, hallaron intactos en la misma los huesos cúbico y calcáneo del gloriosos San Raimundo.de Penyafort, que se guardaban en ella des de la fecha mencionada, junto con el hueso lamado radio izquierdo del mismo santo, que se sacó el dia cinco de enero del presente año, para ser entregado a las R.R. Monjas Beatas de Sto. Domingo de esta ciudad, y de cuya extracción levantó acta el infrascrito secretario cancelario. Seguidamente... ha extraido de la caja uno de los huesos arriba mencionados, el cual, según dictamen de persona perita, es el hueso cúbito perteneciente al antebrazo derecho, que ha sido colocado por ... en un cilindro de cristal, cerrado por uno de sus bordes con

chapa de plata, a la que se ha sujetado por medio de lacre encarnado la extremidad inferior del hueso, o sea la parte llamada apofosis estilóide o maléolo del cúbito. Luego ha cerrado ... el otro borde del cilindro con una planchita de plata, que se ha adherido por medio de lacre encarnado a la extremidad superior, o sea la parte llamada apofosis oleon del hueso, y al cilindro de cristal por medio de hilos de seda, encima de los cuales ha estampado en lacre el sello de su dignidad Episcopal.⁽²⁾

Una de les imatges d'aquest doble reliquiari és inèdita i ens mostra el reliquiari tancat, l'altre ens és coneguda del llibre de mossèn Agustí Coy, allí esmenta que Salvador (Mestre Prevere) havia fet expressament per a aquest llibre la fotografia de la vista general de Santa Maria i la del reliquiari.⁽³⁾ Al dors de la foto del reliquiari de la qual disposem i que ara publiquem consta la següent anotació:

Reliquiari de St. Ramon de Penyafort y S. Jocundo, patrons de la Vila.

Coneixem també una postal adreçada a mossèn Salvador Mestre, amb data 20 de gener de 1911, en la qual consta l'adreça del carrer Sant Bernat, 13, on vivia i on durant una intervenció arquitectònica es va localitzar la fotografia del reliquiari tancat, imatge que ha estat restaurada digitalment, i algunes altres també de temàtica religiosa vilafranquina. Seria interessant estudiar també l'afecció d'aquest religiós per l'art de la fotografia.

NOTES

- (1) *Llibreta manuscrita*. Pg. 48.
- (2) *Llibreta manuscrita*. Pg. 47.
- (3) Agustí Coy. *Vilafranca del Penadés. Su Historia y Monumentos*. Ed. Altés. Barcelona 1909. Pg. 538, nota 1.